

СТ А Н О В И Щ Е

От

полковник доцент доктор Димитър Стефанов ТАШКОВ, заместник-началник на ВОЕННА АКАДЕМИЯ "ГЕОРГИ С. РАКОВСКИ" с адрес: гр. София, кв. Полангона, бл. 6, вх. А, ет. 5, ап. 19. домашен телефон: 02/8 76 80 12, GSM +359/0888 498976, служебен телефон 02/92 26 503,

e-mail: d.tashkov@armf.bg

d_tashkov@abv.bg

dimitarstashkov@gmail.com

на дисертационния труд на капитан II ранг Димитър Генчев Йорданов

на тема: „Взаимодействие на Военноморските сили с останалите компоненти на морската мощ на държавата в интерес на националната сигурност“

представен за защита пред научно жури, за придобиване на образователната и научната степен „Доктор“ по научна специалност „Организация и управление на въоръжените сили“, професионално направление „Военно дело“, област на висше образование „Сигурност и отбрана“

2017 г.

1. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и научно-приложно отношение. Степен и мащаб на актуалността на проблема и конкретните задачи, разработени в дисертацията.

В дисертационния труд е направен обзор на текущото състояние на системата за морска сигурност на Република България, като изследването се базира на функциите, възменени като отговорности на отделните ведомства, които са част от морските сили на държавата. Опирати са проблемни области, в които има припокриване на отговорности, липса на такива, или възменени такива на институции, които не притежават необходимия капацитет за тяхното изпълнение. Изследвана е съществуващата законова рамка, която регламентира връзките и взаимодействието между елементите на морската мощ на държавата и са направени изводи за нейната адекватност. Предложени са действащи модели за подобряване на взаимодействието, които отговарят на съвременните предизвикателства, рискове и заплахи. Подчертана е водещата роля на ВМС в тези модели.

Темата за взаимодействието между множеството елементи на системата за морска сигурност (СМС) е особено актуална, тъй те са и ще бъдат в конкуренция, най-вече в борбата за ресурси и за изземване на все повече функции и задачи, които да гарантират тяхното осъществяване и развитие. Поради това, съществуващият проблем и системата на СМС се очертава като липса на яснота за съответствието на действащия модел за функциониране на системата за национална сигурност (морска сигурност в частност) по отношение на динамиката на съвременната среда за сигурност.

2. Познава ли дисертантът състоянието на проблема и оценява ли творчески литературния материал.

Дисертантът познава много добре състоянието на проблема. Това се доказва от резултатите по време на изследването.

Капитан II ранг Дамиян Йорданов оценява творчески литературния материал. Това се доказва от факта, че в дисертацията има много малко преки цитирания и множество позовавания на посочените литературни източници.

Библиографската справка обхваща 114 заглавия, от които 92 на български език (в това число и регламентиращи документи), 2 на английски език (от които единия е речник). Използвани са и 18 интернет страници.

Авторът е използвал и практически опит, натрупан като офицер в редиците на ВМС (осем години), СКС (пет години), Щаб на отбраната (от юли 2016 г.), операцията за противодействие на пиратството край бреговете на Сомалия "ATALANTA" в състава на Оперативния щаб в Нортууд, Великобритания (шест месеца), работа като експерт в Морското командване на НАТО в Нортууд, Великобритания (три години), както и по време на

обучения и курсове за повишаване на следдипломната квалификация и Република България и в чужбина.

Не е използвана класифицирана информация по смисъла на Закона за защита на класифицираната информация.

3. Избраната методика на изследване може ли да даде отговор на поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Основените *използвани методи* в хода на изследването (според автора) са системният анализ, сравнение и логическият метод със способите му индукция, аналогия и абстракция. Проучените публикации са обработени чрез използване на съдържателния анализ.

Прилагането на системния подход винаги води до високи резултати. В конкретния случай системният анализ и сравнение са позволили на докторанта да разкрие подходи за оптимизиране на системата за морска сигурност, като освен това е определено и местото на Военноморските сили на Република България в тази система.

Избраната методика на изследване, целта и задачи на дисертационния труд са в пълен синхрон, което се доказва от резултатите от изследването.

4. В какво се заключават научните или научно-приложните приноси на дисертационния труд? Формулиране и обосноваване на нов научен проблем (област). Формулиране и обосноваване на нова теория (хипотеза). Доказване с нови средства на съществени нови страни в съществуващи научни проблеми и теории. Създаване на нови класификации, методи на изследване, нови конструкции, технологии и т.н. Получаване и доказване на нови факти. Получаване на потвърдителни факти.

Характер на приносите за внедряване: методи, конструкции, технологии и т.н.

Каква е, конкретно, значимостта на тези приноси за науката и практиката?

В дисертационния труд и Автореферата към него са посочени 5 (пет) приноса, от тях 2 (два) с научно значение (теоретични) и 3 (три) научно-приложни. Приемам приносите в посочените направления.

Научните или научно-приложните приноси на дисертационния труд са в обхвата на доказване с нови средства на съществени нови страни в съществуващи научни проблеми и теории.

Приемам, че приносите в дисертационния труд са лично дело на докторанта.

Резултатите от изследванията са приложими при планирането от ВМС на участието в операции и при оказване на критични морски услуги, при подготовката на формирования от ВМС и обучението на курсанти и специализанти от ВВМУ „И. Й. Вапцаров“.

5. Резултатите от дисертационния труд използвани ли са вече в научната и социалната практика? Има ли постигнат пряк икономически ефект и пр.? Документи, на които се основава твърдението.

Резултатите от изследването са обсъждани и приети на специализирани и научно-приложни конференции, проведени във ВА „Г. С. Раковски“. По време на участието на автора в групата за междуинституционално взаимодействие на националното военноморско учение с международно участие „БРИЗ 2017“, бяха отработени епизоди по съвместното използване на сили и средства от различните ведомства. Резултатите от тях потвърдиха част от изложените от автора тези.

Не разполагам с информация за по-широко използване на резултатите от изследването в научната и социалната практика. Още по-малко за постигнат пряк икономически ефект от приложението им в практиката.

6. Мотивирани препоръки за бъдещо използване на научните и научно-приложните приноси: какво и къде да се внедри?

Деколожото основните предложени идеи са насочени към оптимизиране на структурата на СМС с цел нейното адаптиране към динамиката на средата за морска сигурност, то структурните предпоставки за подобен процес могат да се търсят в следните направления:

1. Изграждане на единни системи за подготовка на СМС, за планиране и изследователска дейност, които да са интегрирани с подсистемата за командване и управление на СМС.

2. Изграждане на орган за управление на СМС и оторизирането му с правомощия, позволяващи му:

- Да актуира в по-висока степен на готовност СМС или отделни нейни компоненти по типови варианти на обстановката;

- Да извършва вътрешноструктурни промени за нуждите на конкретни операции, включително и чрез предаване в предварително дефинирана степен на подчинение на компоненти от различни ведомства на конкретна водеща подсистема от СМС.

Осигуряване на възможност за системна интеграция на ниски командни нива от различните ведомства на СМС, съответстващи на интензивността на заплахата и нивото на конфликта. Удобен вариант за това

е тези нива да съответстват на териториалното разделение на ведомствата, т.е. да се създадат условия за системна интеграция в райони: "Север", условно съпадащи с територията на областите Варна и Добрич и съответните морски пространства; "Юг", условно съпадащи с територията на област Бургас и съответните морски пространства. Така формулираните препоръки на практика целят обособяването на СМС като единна интегрирана организация.

Препоръчвам с резултатите от дисертационния труд да се запознаят ръководителите на подсистемите от СМС, с цел внедряване на резултатите от изследването в системата.

7. Оценка на публикациите по дисертацията и авторство.

Капитан II ранг Димитър Генчев Йорданов е представил 4 (четири) публикации по дисертационния труд. Всички са авторски и отразяват и популяризират изследванията по дисертационния труд.

Известно притеснение буди факта, че всички публикации са направени по време на годишни научни конференции и форуми на Военна академия „Г. С. Раковски“. Бих препоръчал на докторанта да публикува и в други периодични издания, в това число и в международни такива.

Нямам съвместни публикации с докторанта.

8. Критични бележки.

Освен посочените до тук бележки, може да се посочи, че в разработката са допуснати някои пунктуационни и технически грешки. Освен това, част от фигурите са взети наготово от литературата и не се вписват в общите изяснения към разработката.

Посочените критични бележки не омаловажават резултатите от изследването, но остават впечатлени за издовършена работа.

Препоръчвам на докторанта да ползва услугите на редактор и при следващи разработки да има предвид посочените бележки.

9. Лични впечатления и други въпроси, по които рецензентът счита, че следва да вземе отношение.

Нямам лични впечатления от докторанта капитан II ранг Димитър Генчев Йорданов. Познавам го бегло, така, че не мога да взема отношение по неговите личностни и професионални качества.

За качества на докторанта мога да съдя единствено по представения ми за изготвяне на становище научен труд и автореферата към него. На тази

основа мога да изразя мислене, че капитан II ранг Йорданов има възможности за разработване на научни трудове.

10. Заключение.

В заключение мога да доложа, че представения дисертационен труд и автореферата към него, въпреки посочените критични бележки, отговарят на изискванията на регламентираните документи.

Посочените от автора и присъж от мен приноси показват добро изследване и постигнати достатъчни резултати, за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“.

11. Оценка на дисертационния труд.

На основата на изложението до тук, давам положителна оценка на дисертационния труд на тема: „Взаимодействие на Военноморските сили с останалите компоненти на морската мощ на държавата в интерес на националната сигурност“, с автор капитан II ранг Димитър Генчев Йорданов.

Предлагам на уважаемото научно жури, да вземем решение за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ на капитан II ранг Димитър Генчев Йорданов, по научна специалност „Организация и управление на въоръжените сили“, в професионално направление „Военно дело“, от областта на висше образование „Сигурност и отбрана“.

21. 12. 2017 г.

СТАНОВИЩЕ ОТ:

ПОЛК. ДОЦЕНТ Д-Р

ДИМИТЪР ГАШКОВ